

19 דצמבר 2023

ז' בטבת ה'תשפ"ד

פרוטוקול הוועדה למאבק בנגע הסמים המסוכנים, ועדה מס' - 03/2023

נושא הוועדה: "סמים בצל המלחמה"

להלן פרוטוקול הוועדה סטטוטורית למאבק בנגע הסמים המסוכנים.

הוועדה התקיימה ב- 19.12.23 יום ג', ז' בטבת ה'תשפ"ד, הוועדה התקיימה ב- ZOOM.

להלן רשימת המשתתפים:

- ד"ר אפרת אוחיון - מ"מ יו"ר הוועדה למיגור נגע הסמים המסוכנים וחברת ועד מנהל מהות
- גב' סימונה מורלי - מנכ"לית מהות הרשות לחוסן וביטחון קהילתי - מזכירת הוועדה
- גב' קוני טובול – חברת מועצה וחברת ועד מנהל מהות
- מר יצחק וקנין – ועד מנהל מהות, נציג עירייה
- מר רמי לב - ועד מנהל מהות, נציג עירייה
- גב' שרית ביסמוט – ועד מנהל מהות, נציגת עירייה
- גב' מזל שאלתיאל – מנהלת תחום נוער, החברה לתרבות ופנאי
- גב' יהודית ביטון – מנהלת אגף חטיבה בוגרת מנהל חינוך אשדוד
- גב' תהילה רענן – מדריכה בית ספרית מגזר חרדי
- גב' ליאורה מהרט – מנהלת תוכנית 360
- מר רוברט עזרייב – קצין מודיעון ובילוש, תחנת משטרת אשדוד
- גב' חנה מור – מנהלת מחוז דרום הרשות הלאומית למלחמה בסמים ואלכוהול, בט"פ
- גב' מילנה בן שמחון – מנהלת מרכז לסמים
- גב' בריגיט דוקהן – ראש תחום חינוך מניעה והסברה בחינוך הפורמאלי
- מר שחר כחלון – רכז מניעה רשת ביטחון
- מר משה זכריה – רכז סיירות הורים
- גב' אפרת אברמוביץ – מנהלת מניעה בחינוך הבלתי פורמאלי
- גב' ילנה דריגה – ראש תחום חוסן קהילתי
- גב' מיטל יפת – מנהלת המרכז להורות משמעותית מהות
- גב' ליטל ביטון – מנהלת הדרכה וניהול ידע
- גב' נתן גרינברג – ראש תחום עולים
- מר מוטי כהן – רכז מגזר חרדי

- מר רותם מגידי – מנהל תחום פורמאלי
- מר יוסי בוקבזה – רכז שירות אזרחי מגזר חרדי
- מר יוסי זוזוט – מדריך מוגנות
- מר חי מורסיאנו – מיישם ומטמיע מערכות מידע
- מר אליהו גבייה – רכז עולי אתיופיה
- מר שאולי דהן – מנהל היחידה לנוער וצעירים

נעדרו:

- מר מני אזולאי – חבר מועצת העיר, יו"ר מהות ויו"ר הוועדה למאבק בנגע הסמים המסוכנים
- מר מאיר אברג'יל – חבר מועצה
- מר אפרים וובר – חבר מועצה
- מר רנה ארפי – נציג ציבור
- גב' אלה בוארקוב - מחליפה של אסיה חנקין
- מר רפי אוליאל – חבר נציג ציבור
- גב' יעל כהן – מנהלת אגף רווחה

זומנו אך לא מחויבים:

- גב' חני אבן חיים – רכזת קורסים והשתלמויות
- גב' רינה קרילקה – רכזת קשרי קהילה
- גב' ירדנה להב – מדריכת שפ"י מחוזי דרום
- גב' מירב אברהם – מנהלת נוער וצעירים מחלקת רווחה
- גב' מרטין עובדיה – מנהלת אגף חטיבה בוגרת
- גב' סבטלנה לבינזון – מנהלת מחלקת התמכרויות עיריית אשדוד
- גב' שלי שקד – מנהלת מחוז בט"פ

ד"ר אפרת אוחיון - מ"מ יו"ר הוועדה למיגור נגע הסמים המסוכנים וחברת ועד מנהל מהות

בפתיחת דבריה דוקטור אפרת אוחיון מדגישה את החשיבות של השיח סביב נושא הסמים וההשפעה שלו על חיינו, במיוחד בזמן קשה כמו זה בצל המלחמה. אפרת הביעה תודה והערכה למהות ולכל השותפים על קיום הוועדה ודחיפת הנושא והבאתו לקדמת הבמה והעלאתו לסדר היום הציבורי.

גב' סימונה מורלי - מנכ"לית מהות הרשות לחוסן וביטחון קהילתי - מזכירת הוועדה

עוד לדברי סימונה חודש דצמבר מאופיין כחודש המאבק למיגור תופעת הסמים והאלכוהול בכל רחבי הארץ והעולם. עוד הוסיפה כי בחודש זה, מהות הובילה יום עיון מרתק בהובלת בריגיט דוקהן – ראש תחום חינוך מניעה והסברה אשר התמקד בנושא של "סמים בחזית" סמים אשר היה בשימוש של מחבלי החמאס במתקפת הטרור ב – 7 לאוקטובר וציינה כי בחודש הנוכחי, אנו מקיימים פעילויות בכל התחומים והמגזרים.

סימונה הציגה בפנינו את קוקאין הטרור, הסם ששימש את מחבלי החמאס שביצעו את הטבח הנורא ב-7 לאוקטובר. הרשויות מצאו כמויות רבות של קוקאין בכיסי המחבלים, המסייע להתנהגות אכזרית ובאדישות. השימוש בקוקאין יכול לגרום לחוסר רגשנות ויכולת נמוכה להתרגשות, גורם לערנות מוגברת במשך שעות ארוכות. בדיון בוועדה למאבק בשימוש בסמים, חבר הכנסת בועז ויסמן התריע על השימוש של קוקאין על ידי ארגוני טרור. סוריה ממנת מפעלים שלמים בייצור קוקאין, והשאלה המרכזית היא איך מדינה יכולה לתמוך בייצור הסם ולאחר מכן להפיצו למחבלים.

עוד ציינה והוסיפה כי בימים אלו שאנו שרויים בטרומה לאומית ואבל כבד וקושי לקיים שגרת חיים נושא סמים בצל המלחמה פוגש אותנו בשלוש זירות: **סמים ממריצים**, כפי שראינו שהחסמניקים השתמשו בהם. הדבר השני הינו **הקשיים שהנוער והעמיתים עוברים דרך חרדה ובעיות נפש**, שמתעוררות בעקבות הלחץ של המלחמה. התמודדות עם הלחץ על ידי שימוש בסמים כדי להרגיע ולאזן. רואים המון מקרים של תחלואה כפולה, כאשר החרדה והלחץ גורמים להתפתחות בעיות נפשיות נוספות בנוסף למצב הכבד של המלחמה. והדבר השלישי שאנחנו לא שמים עליו זרקור אבל הוא שם איפשהו **במסיבת הטבע במסיבת הטבע אין ספק שהיה שם שימוש בגראס**.

לסיכום התמקדה המנכ"לית בשיח על סמים בקרב בני הנוער וציינה כי מדינת ישראל עדיין מתמודדת עם השפעת הפוסט טראומה, כמו כן ציינה שכל אחד ואחת מגיב באופן שונה לאירוע הטרומתי של ה 7/10 ולכן נדרשת התערבות מוקדמת והדרכה לנוער כדי למנוע התמכרויות והתנהגות א-סוציאלית וזוהי בעצם תפקידה של וועדה זו.

מר נתן גרינברג – ראש תחום עולים

נתן פותח בהצגה עצמית כראש תחום עולים במהות ובנוסף כיועץ חינוכי במערכת החינוך, נתן המשיך באמירת תודה לכל גופי הביטחון שנמצאים בשטח ומאפשרים לנו להמשיך "בשגרה". נתן הציג בפנינו תיעוד של מחבלי החמאס שהשתתפו במתקפת הפתע ב7 לאוקטובר והשתמשו בסם "הקפטגון" שמוכר בכינויו הקוקאין של העניים וזוהה בעבר עם ארגון המדינה האסלאמית, דאעש. משרד החוץ הבריטי וחוקרים עצמאיים אומרים שהקפטגון מיוצר ונסחר בידי אישים, יחידות צבאיות וארגונים הקשורים למשטר אסד בסוריה ולחיזבאללה. בלבנון. עוד הוסיף כי "הקפטגון" הוא מעין סם אומץ שגורם לתחושה של עוררות יתר. לדבריו כל מה שקרה ב7 לאוקטובר זה לא בגלל השימוש בסמים, אבל אכן יש קשר בשינוי תודעה, מחשבה אך זו לא הסיבה העיקרית.

נתן ציין כי שירת בברית המועצות בצבא ביחידת הנדסה קרבית וסמים ממריצים אלו נפוצים אשר נמצאו בגופות של הנאצים. נתן הציג בפנינו מחקר היסטורי: המשטר הנאצי גילה יד רכה כלפי הסחר בסמים, עוד הוסיף כי שימוש בסמים ממריצים היו עוד בתקופת מלחמת העולם השנייה, בנוסף היטלר וכל מקבלי ההחלטות היו מכורים לסמים ובכלל כל גרמניה כולה. עוד הוסיף כי בתחילת המלחמה, התחיל הצבא הגרמני להשתמש בסמים כחלק מהאימונים כדי לשפר את עמידותם של החיילים ולחזק את כוחם. זה התרחש כאשר פולין נכבשה בשנת 1939. הכדור הפרייטין שימש כאחד מהסמים המשמשים לצורך הצבאי.

עוד ציין כי מדינת אפגניסטן זה מדינה מקום 1 בעולם בייצור סמים והציג בפנינו גרף אשר מראה עלייה של של ייצור הרואין בשנת 2001 ונשאלת השאלה מדוע. נתן ענה בכך שבתאריך 11.10.2001 היה פיגוע התאומים, מעשה הטרור הכי גדול שאמריקה חוותה. עוד ציין את מדינת סוריה אשר מדינה שנותנת סם עממי אשר משתמשים איתו בשביל ביצוע מטרות צבאיות. נתן הציג בפנינו כתובות מתקופות אלו.

סבב התייחסות:

גב' מיטל יפת – מנהלת המרכז להורות

לדבריה המרכז להורות פעל במספר מישורים: במישור הראשון של הנגשת התוכן, התמקדו בהעברת מידע להורים לגבי הסיכונים שנלכדים בשימוש בחומרים ממכרים בקרב המתבגרים /ות, בנוסף חשוב לציין שבתקופה זו ישנה עלייה בשימוש בחומרים ממכרים ועלייה בחרדה ובדיכאון בקרב המתבגרים. המישור הנוסף הינו הנגשת תוכן לאנשי מקצוע, מנחים, מנהלי בית ספר וכו' שבה חשוב להדגיש את חשיבות השיתוף והפתיחות בשיח עם ההורים על חומרים ממכרים.

לסיום הודתה לליטל על ארגון והנגשת הרצאות בט"פ שהתקיימה בבוקר. הרצאה שבה דובר על מסיבות טבע שמתקיימות תחת הידיעה שיש שם שימוש בסמים ואיך זה בא לידי ביטוי בתוך מערכת החינוך. ההרצאה הייתה מרתקת ומעניינת. עוד הוסיפה כי במסגרת העשייה מול מנחי ההורים נשלב את הנושא הזה בעיקר בתיכונים ובחטיבות.

מר יוסי זוזוט – מדריך מוגנות

יוסי פתח בשאלה בנוגע לאפגניסטן בעלייה בייצור בשנת 2001 האם ישנם סיבות לכך, כיוון שלאחר 11 לספטמבר הטאליבן עלה לשלטון ומחיר הסמים שילש את מחיר והיה איסור להשתמש בסמים בתקופה זו. תשובתו של נתן: מי שמייצר את הסמים לא בהכרח משתמש בהם והצורך במכירתם הינם אינטרסים כלכליים. למדינה. תשובה נוספת ששימוש בחומר פסיכוקאטיבי השתמשו בכל מלחמה ותמיד ניסו לשנות את התודעה של החיילים לצורך העלאת הביטחון ולתת תחושת עירנות מוגברת.

מר אליהו גבייה – רכז עולי אתיופיה

אליהו פתח בשאלה לנתן: מי מפיץ את הסם בישראל. נתן ענה מי שמפיץ סם בישראל, יש לו שם אחד, הוא בן אדם והוא אויב פשוט הוא לא יודע שהוא אויב וצריך להסביר לו את זה. עוד סימונה הוסיפה כי קראה מאמר שמצויין שאם בעצם תהיה חדירה של סמים לנוער שלנו הם יאבדו את הדעת ועל ידי כך נובס.

גב' חנה מור - מנהלת מחוז דרום הרשות הלאומית למלחמה בסמים ואלכוהול, בט"פ

חנה פתחה בהצגה עצמית ובתפקידה. לאחר מכן הודתה לנתן על הרצאה מעניינת ומרתקת. לדבריה תופעת השימוש בימים לא פשוטים אלו הולכת וגוברת אנו רואים זאת במרכזי הקליטה ברחבי הארץ וברשויות שהיו הקו השני במלחמה. המציאות קיימת ואנו כאנשי מקצוע בתחום המניעה וההסברה מתמודדים ונתמודד עם ההשלכות. מהות, הגוף המתכלל באשדוד את הנושא על כל הבטיו לומד את הנושא ומקבל ידע וכלים רלוונטים ליישום - ועל כך הערכה רבה! תודה על העשייה בשורות טובות!

גב' תהילה רענן – מדריכה בית ספרית מגזר חרדי

לדבריה אחת הנקודות החשובות ביותר למניעת חזרה לדפוסים בעייתיים אצל בני נוער ולמניעת התמכרויות היא ליצור משמעות לנער או לנערה של קשר ועשייה. עשייה למען התנדבויות וחיזוק הקשר עם דמויות החינוך בבתי הספר. בנוסף לדבריה בעשייה משותפת עם שחר, בריגיט וירדנה הכינו פלטפורמה לצוותי החינוך בנושא שיחות מעצימות לכיתות המאתגרות בשיתוף המשטרה. בנוסף רשות המהות העניקה לנו תקציב לקיום סמינר עמיתים הבא בזום גם למגזר הדתי והחילוני ותפקידו חיזוק והעצמה לשיפור החוסן שלנו.

גב' בריגיט דוקהן – ראש תחום חינוך מניעה והסברה בחינוך הפורמאלי

בריגיט הוסיפה בנושא הסמינר: "דור מנצח" בוצע שידרוג שהפכו את הסמינר מחוזי באשדוד שיתאים לכל מחוז דרום. בסמינר עמיתים, אנו מאחדים ערכים של חיים ומבינים שעל פי הערכיות הנוכחיות, הערך האמיתי של החיים לא זוכה להערכה המספקת. הנושא עם נגיעות של חומרים ממכרים מעניק לסמינר ערך מוסף, כאשר אנו מתמודדים עם התופעה והקשיים במהלך חודש המאבק.

גב' מזל שאלתיאל – מנהלת תחום נוער, החברה לתרבות ופנאי

מרותקת מהדברים הנאמרים בוועדה, בנוסף דאגתה מתחזקת כי עקב הקורונה והמלחמה אנו רואים ירידה במספר הנוער שמגיעים לפעילות. עם זאת בני הנוער מוצאים מפלט ברחובות ששם משתמשים בחומרים פסיכואקטיביים. בנוסף מודאגת מאוד לגבי השימוש בסמים בקרב בני נוער בעיר, מה שמוסיף גם לחרדות ומופנמות חברתית. מזל פתחה בשאלה האם יש לנו מידע מדוע ישנה עלייה בשימוש בחומרים פסיכואקטיביים בתקופת המלחמה, האם ישנו נושא חדש שנתון לטיפול. עוד הוסיפה כי סביר להניח שבני הנוער צפו בסרטי הזוועות מהמלחמה מה שמוסיף להם לחרדות ולפחדים. בריגיט טענה כי ניתן להצטרף לקבוצות הנוער בוואצפ (כמו מדצים, קבוצות כדורגל וכיו) ולהעביר שם את הערך ההסברתי.

סימונה הגיבה לדבריה של מזל זה אכן הרגשה שלנו שישנה עלייה בשימוש בחומרים פסיכואקטיביים ובסקר שנערך נראה כי יש ירידה, אך המציאות היא אחרת. זה מעיד על המבט בפרספקטיבה על מה שקורה אחרי זמן מסוים, כמו במקרה של פוסט טראומה.

גב' תהילה רענן – מדריכה בית ספרית מגזר חרדי

תהילה התייחסה לדברי מזל בנושא חיזוק הקשר עם אנשי החינוך והוסיפה כי רכזי מוגנות נרתמים לעניין. עוד התייחסה לאתגר מול בני הנוער איך להמציא את עצמנו מחדש ולגרום לבני הנוער להגיע לפעילויות ולא לומר להם את המילה "לא" מה שגורם להם להפך.

סיכום והחלטות:

ד"ר אפרת ביקשה להודות על ההרצאה המרתקת של ראש תחום עולים מהות נתן גרינברג ועל כל הנושאים שעלו, ציינה כי שמחה לראות שהילדים שלנו נמצאים בידיים טובות ושכולם עושים עבודה משמעותית לטובת העתיד של ילדינו. סימונה סיכמה בתודה לד"ר אפרת על התמיכה והודתה לנתן על ההרצאה מעניינת, מלמדת ומרתקת.

הגב' אפרת אוחיון מ"מ מקום יו"ר הוועדה וחברת וועד מנהל מהות, וגב' סימונה מורלי - מנכ"לית מהות ומזכירת הוועדה, סיכמו ולהלן ההחלטות:

החלטות:

1. צויין כי אין ספק ששינוי בתודעה ובמחשבה יכול להוביל לאסונות, מרגישה שצריך להדגיש ולהצביע על החוסן שלנו. המושג 'חוסן' צריך להיות במרכז תשומת ליבנו ולהבין איך לחזק אותו.
2. בהתייחסות להורים: יש לאפשר מידע מוקפד וכלים להורים כדי להתמודד עם המצב ביעילות זה נושא שיש להמשיך לעבוד בו באופן רציף לאורך השנה, נדרש להעמיק את השיתוף פעולה עם החינוך הפורמאלי והבלתי פורמאלי, עם הממלכתי וממלכתי דתי שכולם ידברו בשפה אחידה ומשותפת.
3. יש לפעול למציאת דרכים אטרקטיביות להבאת הנוער לפעילויות להעברת מסרים מניעתיים דרך אומן או דרך אמצעי חדש, טריגר חדש שונה שיעזור לנו למשוך קהל רחב יותר (שימוש בדרכים יצירתיות).
הוועדה נסגרה באיחולים לימים שקטים וחזרה לשיגרה בטוחה, בריאות והחלמה לפצועים "בחרבות ברזל" ולמשפחות השכול שהלכה והתרחבה שלא תהיה דאווה לליבם והשם יקום דמם.

הגב' סימונה מורלי

מזכירת הוועדה

מנכ"לית מהות- הרשות העירונית לביטחון וחוסן קהילתי

ד"ר אפרת אוחיון

חברת ועד מנהל מהות ומ"מ יו"ר הוועדה